

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 413/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. T., K., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2010 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na zákonného sudcu zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že pred Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) prebieha pod sp. zn. 38 C 181/2009 konanie o určenie platnosti právneho úkonu. Sťažovateľka má v tomto konaní postavenie žalovanej. Dňa 21. decembra 2009 podala sťažovateľka návrh na prerušenie konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 38 C 148/2009 podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a navrhla, aby okresný súd postúpil návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska. Sťažovateľka sa totiž domnieva, že niektoré ustanovenia zákona č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poisťovníctve“), ktoré je potrebné v právnej veci vedenej proti sťažovateľke aplikovať, sú v nesúlade s ústavou, ako aj so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva. Sťažovateľka zastáva názor, že od rozhodnutia ústavného súdu v konaní o súlade môže byť závislá samotná podstata súdneho konania.

Okresný súd uznesením č. k. 38 C 181/2009-216 z 5. marca 2010 návrh sťažovateľky na prerušenie konania zamietol. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd uznesením č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka je presvedčená, že v prípade, ak účastník konania riadne odôvodní svoj návrh na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP a uvedie, v čom vidí konkrétny nesúlad právneho predpisu s ústavou, je povinnosťou príslušného súdu (nie možnosťou) konanie prerušiť a postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Postupom a rozhodnutím súdu, ktorým súd potvrdil zamietnutie návrhu sťažovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) a na postúpenie návrhu ústavnému súdu bola sťažovateľovi ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

... Sťažovateľ ako nepriviligovaný subjekt nie je oprávnený sám predložiť na ústavný súd návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.

... Návrh sťažovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p. a na postúpenie návrhu ústavnému súdu na zaujatie stanoviska je v tomto prípade jediným

zákonom ustanoveným postupom, ktorým sa sťažovateľ môže v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, v tomto prípade Ústavnom súde SR, a to predložením návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov súdom konajúcim v tejto právnej veci.

Vychádzajúc z citovaných článkov Ústavy SR je možné dospieť k záveru, že postupom súdu, keď zamietol návrh sťažovateľa na prerušenie konania bola sťažovateľovi, ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom vyplynulo aj z nesprávnej ústavno-právne nekonformnej aplikácie ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. “

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľka proti uzneseniu krajského súdu č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010 nepodala dovolanie.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti R. a. s.,... upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co/148/2010-237 z 29. 06. 2010, porušené bolo.

2. Rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co/148/2010-237 z 29. 06. 2010 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. R. a. s. priznáva trovy konania a právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd v Žiline povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. J. T. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 38 C 181/2009-216 z 5. marca 2010, ktorým okresný súd zamietol návrh sťažovateľky na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP pre účely predloženia návrhu na preskúmanie súladu niektorých ustanovení zákona o poisťovníctve s ústavou a Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva. Podstatou námietok sťažovateľky je tvrdenie, že nesprávnou interpretáciou § 109 ods. 1 písm. b) OSP došlo k porušeniu jej základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jednou z úloh ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdenie opodstatnenosti sťažnosti. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia krajského súdu č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010 sa okrem iného uvádza:

«Z uvedených hľadísk odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie a konanie mu predchádzajúce podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa v prejednávanej veci sa správne vypořiadal s procesnou situáciou, ak dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. K odvolacej námietke žalovanej, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom je potrebné uviesť, že o takúto procesnú vadu, ktorá spočíva v odňatí možnosti konať pred súdom, ide len vtedy, keď súd neumožnil účastníkovi vykonať v priebehu konania práva priznané mu občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, a to najmä právo predniesť (doplniť, či doplnovať) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhu na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu aj k právnej stránke veci.

Za odňatie možnosti žalovanej konať pred súdom preto nemožno považovať rozhodnutie súdu, ktorým nebolo vyhovené jej návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p., lebo samotným rozhodnutím o jej návrhu nedošlo k znemožneniu realizácie jej procesných práv, priznaných jej Občianskym súdnym poriadkom. Za nedôvodný preto považuje odvolací súd odvolaciu námietku žalovanej, že zamietnutím návrhu na prerušenie konania jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nárok na prerušenie konania z dôvodu, z ktorého sa ho domáha žalovaná, nie je procesným právom

účastníka konania, a preto jeho zamietnutím nedošlo ani k odňatiu možnosti konať pred súdom.

Za nedôvodnú považuje odvolací súd aj námietku žalovanej v odvolaní, spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvého stupňa.

Podľa § 109 ods. 1 písm. h/ O. s. p. súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť. Rovnako postupuje, ak tu pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná; v tom prípade postúpi návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska.

Z citovaného zákonného ustanovenia § 109 ods. 1 písm. b/ je zrejmé, že všeobecné súdy nemajú právomoc konať o súlade právnych predpisov, ale práve im prináleží iniciovať konanie, ak nastane situácia, ktorú predpokladá § 109 ods. 1 písm. b. Pochybnosť o tom, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná, musí mať konajúci súd. Na podanie návrhu ústavnému súdu za účelom začatia konania o súlade právnych predpisov nemá vplyv skutočnosť, že takúto pochybnosť prejavil účastník konania. Predložením návrhu na preskúmanie súladu právneho predpisu s ústavou alebo s medzinárodnými dohovormi je teda činnosť súdu, ktorý návrh podáva, a predseda senátu, ktorý návrh predložil musel prijať osobné (vnútorné) presvedčenie, že je nutné takýto návrh predložiť ústavnému súdu. Ide teda o osobné presvedčenie sudcu a nie presvedčenie účastníka konania, ktorému by predseda senátu robil „poštára“ s Ústavným súdom (III. ÚS - 99/08).

Súd teda má povinnosť konanie prerušiť podľa citovaného ustanovenia, avšak za predpokladu, že dospeje k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou. Ak k takémuto záveru nedospeje, nemá povinnosť ani konanie prerušiť.

Keďže v prejednávanej veci súd prvého stupňa k záveru o rozpore všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou nedospel, rozhodol správne ak konanie na návrh žalovaného neprerušil.

Možno teda konštatovať, že žalovanou nie sú dané v odvolaní uvádzané odvolacie dôvody, preto odvolací súd postupom podľa § 219 O. s. p. napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil.»

Z citovaného vyplýva, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na právnom závere, podľa ktorého povinnosť prerušiť konanie podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP vzniká len vtedy, ak vo veci konajúci súd dospeje k záveru (právnemu názoru), že právny predpis, ktorý má aplikovať v danej veci, je v rozpore s právnym predpisom vyššieho stupňa právnej sily. Tento právny záver predstavuje podľa názoru ústavného súdu ústavne konformný výklad § 109 ods. 1 písm. b) OSP, čo zodpovedá aj jeho doterajšej judikatúre (napr. právne názory vyjadrené vo veciach vedených pod sp. zn. PL. ÚS 20/06 alebo sp. zn. III. ÚS 99/08, na ktoré sťažovateľka v sťažnosti poukazuje, ale ich považuje za nesprávne), ktorú ústavný súd nemá dôvod meniť.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právny názor, na ktorom je založené uznesenie krajského súdu č. k. 1 Co 148/2010-237 z 29. júna 2010, je z ústavného hľadiska akceptovateľný, a preto ním nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľky zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2010